

Stosunek Polaków do przyjmowania uchodźców

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Począwszy od maja 2015 roku regularnie badamy stosunek Polaków do przyjmowania uchodźców z terenów objętych konfliktami zbrojnymi, w tym szczególnie osób pochodzących z krajów Bliskiego Wschodu i Afryki. Od sierpnia 2015 pytamy także o opinię na temat udzielania schronienia uchodźcom napływającym do Polski w związku z walkami na wschodzie Ukrainy.

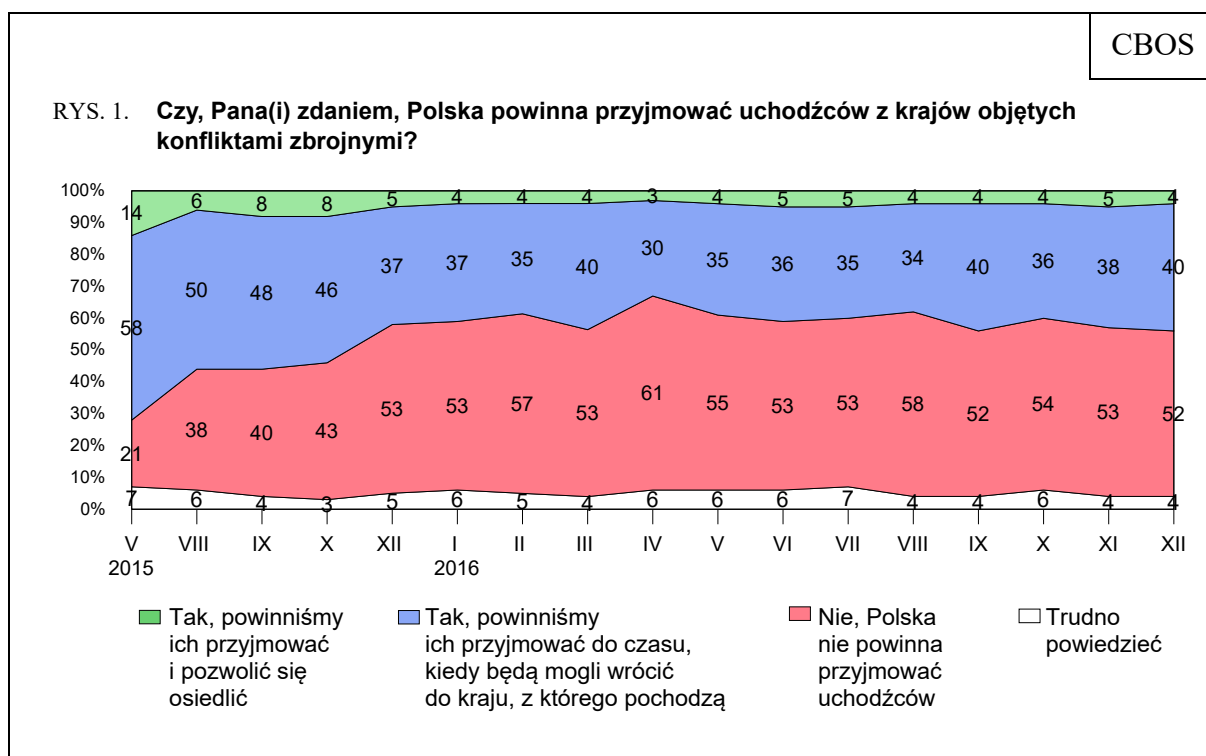
W ostatnich miesiącach nie obserwowaliśmy poważniejszych wahań opinii badanych. Ogólne poparcie dla przyjmowania uchodźców spadło w związku z zamachami z listopada 2015 roku i od tego czasu pozostaje właściwie niezmiennie. Podobną dynamiką cechuje się stosunek do relokacji imigrantów z Bliskiego Wschodu i Afryki, przybywających przede wszystkim do krajów położonych przy południowych granicach Unii Europejskiej. Zdecydowanie bardziej przychylne nastawienie do uchodźców z Ukrainy utrzymuje się na podobnym poziomie od rozpoczęcia pomiarów.

Brak znaczących zmian pozwala na zaprezentowanie danych zbiorczych, pokazujących pełniejszy obraz stosunku Polaków do uchodźców. Przeanalizowaliśmy wyniki uzyskane w comiesięcznych sondażach od lipca do grudnia 2016 roku, aby sprawdzić, jak te opinie rozkładają się w różnych grupach badanych.

STOSUNEK DO PRZYJMOWANIA UCHODźCÓW Z KRAJÓW OBJĘTYCH KONFLIKTAMI ZBROJNYMI W GRUDNIU 2016 ROKU

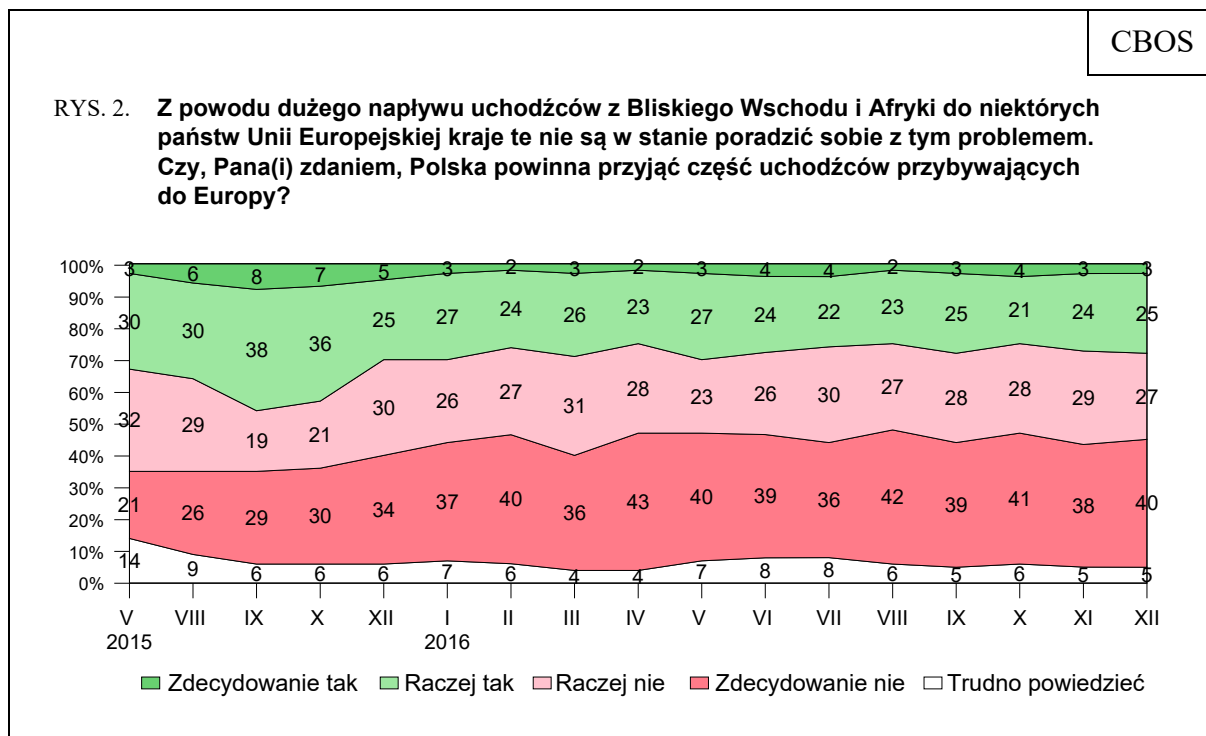
Ogólny stosunek do przyjmowania uchodźców w grudniu 2016 roku¹ utrzymywał się na poziomie podobnym do notowanego w poprzednich miesiącach. Ponad połowa badanych (52%) wyraża sprzeciw wobec ich przyjmowania. Dwoch na pięciu respondentów (40%) zgadza się, by udzielić im tymczasowego schronienia (do czasu, gdy będą mogli bezpiecznie wrócić do kraju, z którego przybyli). Jedynie mniej niż co dwudziesty badany (4%) twierdzi, że powinniśmy pozwolić im osiedlić się w Polsce na stałe.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (319) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 1–11 grudnia 2016 roku na liczącej 1136 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Trzeba zwrócić uwagę, że badanie zostało przeprowadzone w pierwszej połowie grudnia, a więc przed zamachem w Berlinie. To wydarzenie może wpłynąć na stosunek Polaków do uchodźców ze względu na bliskość geograficzną i powiązanie z naszym krajem (w zamachu została użyta polska ciężarówka, a jej kierowca – zabity). Warto jednak przypomnieć, że wcześniejsze zamachy w Brukseli (w marcu 2016) oraz w Nicei i Monachium (w lipcu 2016) skutkowały jedynie niewielkim i chwilowym wahaniem opinii w tej kwestii. Można więc przypuszczać, że poparcie bądź sprzeciw są już ugruntowanymi postawami, a kolejne zamachy będą w coraz mniejszym stopniu wpływały na stosunek Polaków do uchodźców.

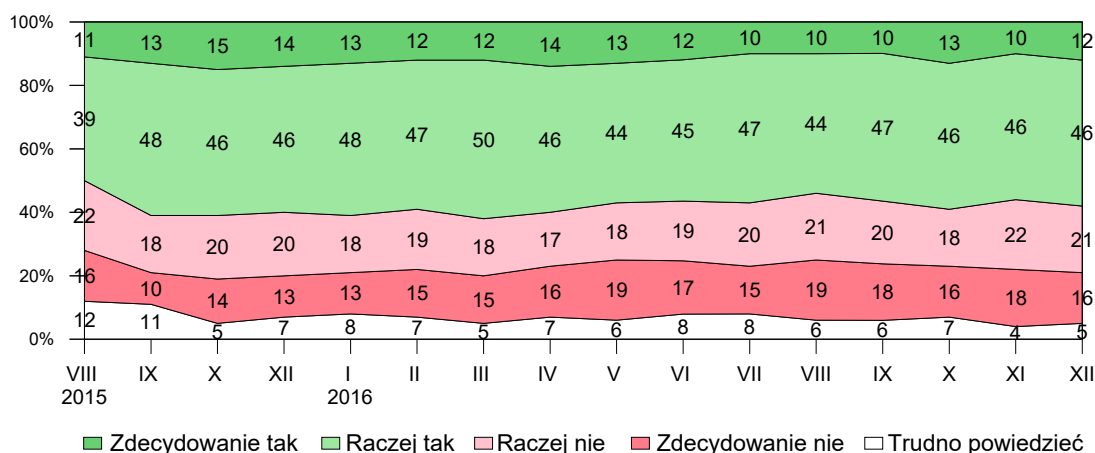
Nie zmieniły się także opinie dotyczące relokacji do naszego kraju części uchodźców przybywających do Unii Europejskiej z krajów Bliskiego Wschodu i Afryki. Wciąż dwie trzecie (67%) badanych jest temu przeciwnie. Jedynie nieco ponad jedna czwarta (28%) respondentów uważa, że Polska powinna przyjąć część tych osób. To mniej, niż odsetek zdecydowanych przeciwników (40%).

Polacy są bardziej przychylnie nastawieni do przybyszów z Ukrainy – niezmiennie ponad połowa (58%) sądzi, że powinniśmy przyjąć uchodźców z terenów objętych konfliktem. Po niewielkim zmniejszeniu odsetka zwolenników takiego rozwiązania w listopadzie², w grudniu liczba popierających przyjęcie Ukraińców (58%) i sprzeciwiających się temu (37%) powróciła do stanu z ubiegłych miesięcy.

² Zob. komunikat CBOS „Stosunek do przyjmowania uchodźców”, grudzień 2016 (oprac. B. Badora).

RYS. 3. **W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?**

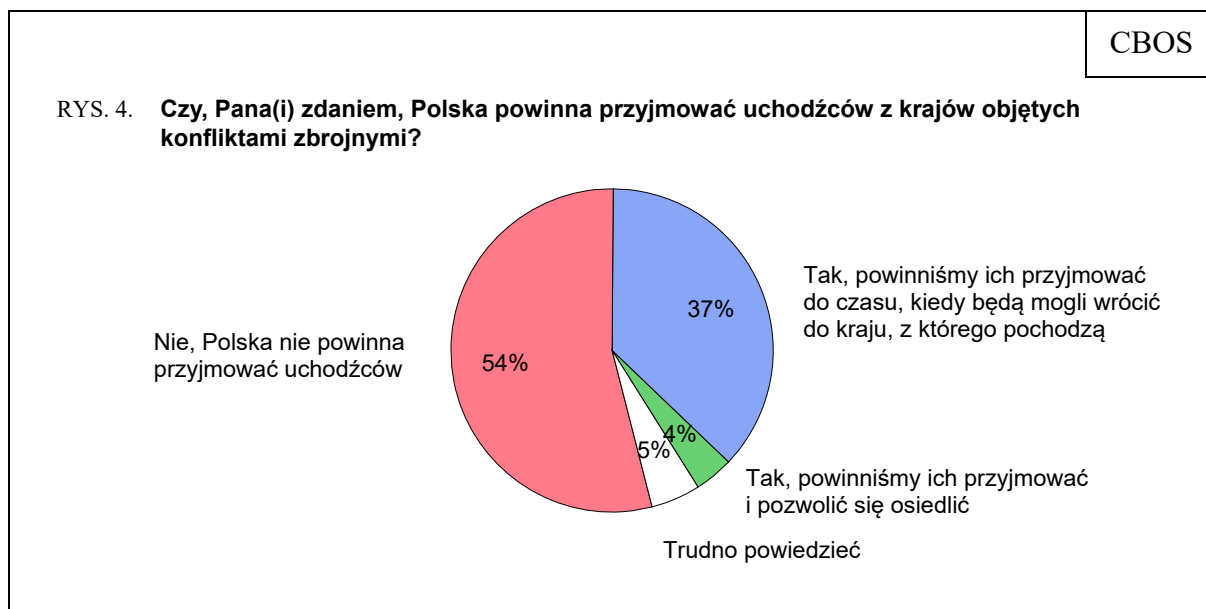
STOSUNEK DO PRZYJMOWANIA UCHODźCÓW Z KRAJÓW OBJĘTYCH KONFLIKTAMI ZBROJNYMI W DRUGIM PÓLROCZU 2016

Czy Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?

W celu przedstawienia pełnego obrazu stosunku Polaków do uchodźców zdecydowaliśmy się przeprowadzić analizę danych zebranych w comiesięcznych sondażach od lipca do grudnia 2016 roku. W badanym okresie odnotowaliśmy jedynie niewielkie wahania opinii w tej kwestii, co pozwala traktować zbiorczo odpowiedzi z kolejnych miesięcy.

Pytanie dotyczące przyjmowania uchodźców zadawaliśmy w kategoriach możliwie najbardziej ogólnych, mówiąc jedynie o „krajach objętych konfliktami zbrojnymi”, bez precyzowania, o jakie konkretnie państwa czy regiony geograficzne chodzi. Dotyczyło ono więc ogólnego nastawienia do udzielania pomocy osobom zmuszonym do opuszczenia kraju pochodzenia. Jednak ze względu na medialną dominację przekazów dotyczących migrantów przybywających do Europy przez Morze Śródziemne lub szlakiem bałkańskim można podejrzewać, że to właśnie opinie dotyczące przyjmowania tych osób w największym stopniu wpływały na odpowiedzi badanych.

Najczęstszą postawą (54%) jest sprzeciw wobec przyjęcia uchodźców. Znacznie mniejsza część ankietowanych (37%) deklaruje zgodę na udzielenie im tymczasowego schronienia. Jedynie mniej niż co dwudziesty respondent (4%) byłby skłonny pozwolić im na osiedlenie się w naszym kraju na stałe.

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Biorąc pod uwagę dane z drugiego półrocza 2016, można odnotować znaczne różnice opinii pomiędzy badanymi należącymi do różnych grup społecznych i demograficznych. Młodzi ludzie są mniej przychylnie nastawieni do przyjmowania uchodźców niż starsi – ok. 62% osób w wieku poniżej 35 lat jest temu przeciwnych, podczas gdy wśród starszych podobnego zdania jest od 48% do 52% respondentów. Wyraźnie różnicującymi czynnikami są też miejsce zamieszkania, wykształcenie i poziom zamożności. Wśród mieszkańców największych miast przeciwników przyjmowania uchodźców jest znacznie mniej (39%), niż wśród ogółu Polaków, podobnie w grupie osób z wyższym wykształceniem (również 39%) i wśród badanych o najwyższych dochodach w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (36%) – zob. tabela aneksowa 1.

Widoczne są też wyraźne różnice regionalne. Najbardziej sceptycznie nastawieni do przyjmowania uchodźców są mieszkańcy województw: łódzkiego i podkarpackiego (60% głosów przeciwnych), a także lubelskiego i opolskiego (58%). Najbardziej przychylni są badani z województw: dolnośląskiego, mazowieckiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego (po 49% przeciwników przyjmowania uchodźców). Trzeba jednak podkreślić, że w żadnym regionie zwolennicy nie przeważają nad przeciwnikami.

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?	Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Dolnośląskie	5	42	49	4
Kujawsko-pomorskie	5	36	53	7
Lubelskie	3	33	58	6
Lubuskie	3	35	52	9
Łódzkie	2	34	60	4
Małopolskie	5	34	56	5
Mazowieckie	7	39	49	6
Opolskie	4	34	58	4
Podkarpackie	2	34	60	4
Podlaskie	2	35	57	6
Pomorskie	7	36	49	8
Śląskie	4	39	52	5
Świętokrzyskie	3	37	56	5
Warmińsko-mazurskie	2	41	57	1
Wielkopolskie	4	38	54	4
Zachodniopomorskie	5	41	49	5

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Istotnym czynnikiem różnicującym stosunek do kwestii uchodźców są też poglądy polityczne. Wśród wyborców lewicy co dziesiąty (10%) opowiada się za umożliwieniem im zamieszkania w Polsce na stałe, a połowa (49%) deklaruje poparcie dla przyjęcia ich do czasu, gdy będą mogli bezpiecznie powrócić do kraju pochodzenia. Wśród wyborców prawicy zwolenników przyjęcia uchodźców jest zdecydowanie mniej (3% uważa, że należy pozwolić im osiedlić się w naszym kraju, a 34% jest skłonne przyznać prawo do tymczasowego pobytu). Przekłada się to także na różnice pomiędzy elektoratami partyjnymi. Najbardziej przychylnie nastawieni do przyjmowania uchodźców są potencjalni wyborcy Nowoczesnej Ryszarda Petru (jedynie 20% jest temu przeciwnych) oraz Partii Razem (jej zwolennicy wyróżniają się najwyższym poparciem dla przyjmowania uchodźców na stałe – 19%). Zdecydowanym sceptycyzmem cechują się potencjalni wyborcy partii Wolność – wcześniej KORWiN (65% przeciwników przyjmowania), Prawa i Sprawiedliwości (64%) oraz ugrupowania Kukiz'15 (62%).

Tabela 2

Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?			
	Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	2	30	64	4
Platforma Obywatelska RP (PO RP)	8	52	36	4
Partia Razem	19	49	25	7
Wolność (KORWiN)	3	31	65	2
Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	4	49	38	9
Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	5	57	36	2
Kukiz'15	2	32	62	4
Nowoczesna Ryszarda Petru	14	62	20	4
Inna partia	4	46	49	2

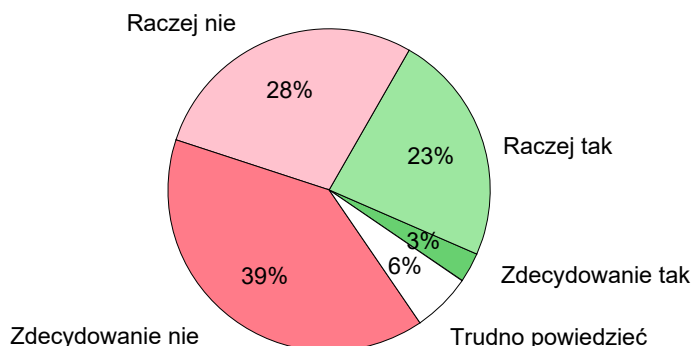
Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Relokacja uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki

Pierwsze ze szczegółowych pytań, jakie zadawaliśmy badanym, dotyczyło kwestii relokacji uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki w obrębie Unii Europejskiej. Ze względu na znaczne zwiększenie się ich liczby w krajach południowej Europy, pojawiła się propozycja przeniesienia części z nich do innych państw, w tym do Polski. Miałoby to na celu bardziej równomierne rozłożenie obciążeń wynikających z nagłego wzrostu liczby imigrantów.

Deklaracje badanych zebrane w trakcie mijającego półrocza wskazują, że ten projekt nie spotkał się z przychylnością Polaków. Zdecydowana większość (68%) opowiada się przeciw przyjmowaniu uchodźców z tych regionów, a jedynie nieco ponad jedna czwarta (27%) popiera relokację.

RYS. 5. **Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?**

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Opinie dotyczące przyjęcia uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki przybywających na tereny UE okazują się mniej przychylnie, niż deklaracje ogólne. Część badanych, którzy zasadniczo zgadzają się, że Polska powinna udzielić schronienia osobom uciekającym z terenów objętych wojnami, odnosi się sceptycznie do projektu relokacji uchodźców w obrębie Unii Europejskiej. Więcej niż co trzeci ankietowany (37%) twierdzący, że powinniśmy pozwolić uchodźcom na pobyt tymczasowy, jednocześnie sprzeciwia się przyjęciu przybyszów z Bliskiego Wschodu i Afryki. Podobnego zdania jest też co dziesiąty (10%) spośród zwolenników przyznania im prawa do osiedlenia się w Polsce.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?	Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	88	10	2
Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	57	37	6
Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	3	96	1
Trudno powiedzieć	6	40	54

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Opinie w tej kwestii rozkładają się podobnie jak ogólne nastawienie do uchodźców. Bardziej przychylni przyjęciu osób z Bliskiego Wschodu i Afryki są starsi badani, mieszkańcy większych miejscowości (wśród mieszkańców wsi poziom akceptacji to jedynie 22%, w największych miastach – 36%), osoby z wyższym wykształceniem (37% poparcia) i deklarujący najwyższe dochody *per capita* (41%). Można też zaobserwować podobne różnice regionalne. Na przyjęcie uchodźców najczęściej godzą się mieszkańcy województw: dolnośląskiego, mazowieckiego i pomorskiego (po 31%). Najbardziej niechętni są temu badani pochodzący ze Śląska Opolskiego (75% przeciwników) oraz łódzkiego, Małopolski i Podlasia (po 73%).

Tabela 4

Województwo	Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Dolnośląskie	31	64	5
Kujawsko-pomorskie	25	67	8
Lubelskie	26	68	6
Lubuskie	24	66	9
Łódzkie	19	73	8
Małopolskie	22	73	6
Mazowieckie	31	64	5
Opolskie	22	75	3
Podkarpackie	24	72	5
Podlaskie	22	73	5
Pomorskie	31	62	7
Śląskie	28	68	5
Świętokrzyskie	27	68	5
Warmińsko-mazurskie	23	71	6
Wielkopolskie	29	65	6
Zachodniopomorskie	27	65	8

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Bardzo wyraźny jest też związek stanowiska w kwestii przyjmowania uchodźców z poglądami politycznymi. Trzy czwarte potencjalnych wyborców prawicy (75%) sprzeciwia się przyjęciu przez Polskę części przybyszów z Bliskiego Wschodu i Afryki, a przeciwnego zdania jest jedynie co piąty spośród nich (21%). Sympatycy lewicy są zdecydowanie bardziej przychylnie nastawieni do tego projektu, ale nawet wśród nich ponad połowa (52%) deklaruje sprzeciw. Do pewnego stopnia znajduje to odzwierciedlenie w podziale badanych według preferencji partyjnych. Tylko wśród zwolenników dwóch ugrupowań – Partii Razem i Nowoczesnej Ryszarda Petru – odsetek aprobujących relokację uchodźców przeważa nad przeciwnikami. Wyborcy Platformy Obywatelskiej są w tej kwestii podzieleni, przy czym sceptycyzm (50%) nieco przeważa nad akceptacją (46%). Najmniej przychylnie nastawieni są badani popierający partię Wolność (84% przeciwników), ugrupowanie Kukiz'15 (81%) oraz Prawo i Sprawiedliwość (79%).

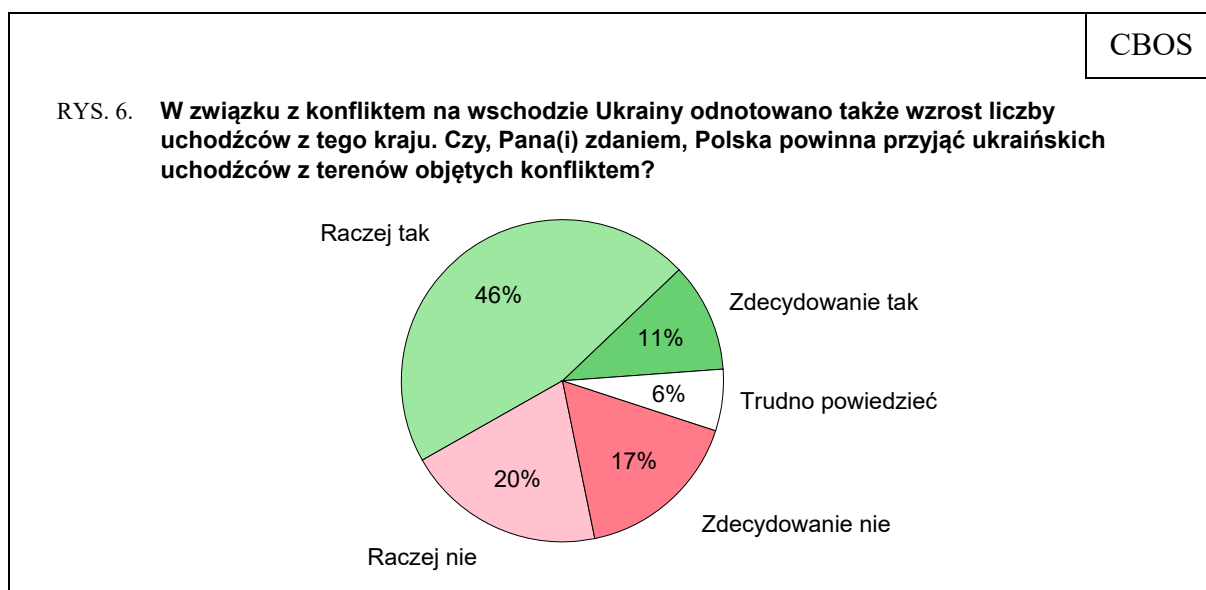
Tabela 5

Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	17	79	4
Platforma Obywatelska RP (PO RP)	46	50	5
Partia Razem	58	36	7
Wolność (KORWiN)	15	84	1
Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	36	57	7
Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	43	55	2
Kukiz'15	17	81	2
Nowoczesna Ryszarda Petru	56	38	6
Inna partia	32	64	4

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Czy Polska powinna przyjąć uchodźców z Ukrainy?

Przybywający do Unii Europejskiej uchodźcy nie pochodzą jedynie z państw Bliskiego Wschodu i Afryki – choć to ci imigranci zdominowali dyskusję publiczną – ale także ze wschodniej Ukrainy. Polacy w większości są przychylnie nastawieni do przybyszów z tego regionu i dostrzegają potrzebę udzielenia im pomocy. Ponad połowa (57%) badanych uważa, że nasz kraj powinien przyjąć uchodźców z terenów objętych konfliktem na wschodzie Ukrainy.

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Akceptację dla przyjęcia osób uciekających ze wschodniej Ukrainy wyraża także znaczna część (38%) badanych, którzy zasadniczo sprzeciwiają się przyjęciu uchodźców.

Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?	W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	92	6	2
Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	81	14	5
Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	38	58	5
Trudno powiedzieć	47	14	39

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Przychylność wobec uchodźców z Ukrainy zależy od podobnych czynników jak w przypadku wcześniejszych pytań – rośnie wraz z poziomem wykształcenia, wielkością miejscowości zamieszkania i poziomem dochodów *per capita* w gospodarstwie domowym. Ponownie też istotnym czynnikiem jest wiek. Badani w wieku 25–34 lata to jedyna grupa wiekowa, w której poziom akceptacji nie przekracza połowy (49%). Starsi respondenci są bardziej skłonni przyjąć Ukraińców, przy czym właśnie wiek 35 lat wyznacza wyraźną granicę.

Analizując stosunek do uchodźców ze wschodniej Ukrainy należy także wziąć pod uwagę istnienie bardzo licznej imigracji zarobkowej z Ukrainy do Polski. Warto zwrócić uwagę, że grupy społeczne, które charakteryzują się stosunkowo niskim poziomem poparcia dla przyjęcia uchodźców – osoby z wykształceniem podstawowym, pracownicy usług, robotnicy, rolnicy, bezrobotni – jednocześnie są też najbardziej sceptycznie nastawione do podejmowania przez obcokrajowców pracy w Polsce³.

Nieco inaczej niż w przypadku pozostałych omawianych pytań kształtuje się rozkład regionalny odpowiedzi. Można w tym przypadku zauważyć kontynuację wskazanych już tendencji, występują jednak także różnice. Zdecydowanie najwyższy poziom akceptacji dla przyjmowania uchodźców z Ukrainy charakteryzuje mieszkańców województw dolnośląskiego (68%) i podlaskiego (66%) oraz pomorskiego (63%) i zachodniopomorskiego (60%). Najniższa jest ona w województwach: opolskim (47%), kujawsko-pomorskim (49%) i warmińsko-mazurskim (50%). Warto zauważyć, że obecność ukraińskiej mniejszości narodowej (szczególnie licznej w województwach warmińsko-mazurskim, dolnośląskim i podlaskim) nie ma jednoznacznego wpływu na skłonność do przyjmowania uchodźców ze wschodniej Ukrainy.

³ Zob. komunikat CBOS „Praca obcokrajowców w Polsce”, grudzień 2016 (oprac. M. Feliksiak).

Tabela 7

Województwo	W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Dolnośląskie	68	28	3
Kujawsko-pomorskie	49	44	7
Lubelskie	55	38	7
Lubuskie	54	37	9
Łódzkie	51	41	7
Małopolskie	57	37	6
Mazowieckie	56	39	5
Opolskie	47	43	10
Podkarpackie	56	38	6
Podlaskie	66	28	6
Pomorskie	63	32	5
Śląskie	58	37	6
Świętokrzyskie	52	42	6
Warmińsko-mazurskie	50	44	7
Wielkopolskie	56	37	8
Zachodniopomorskie	60	34	6

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Co interesujące, na akceptację przyjmowania uchodźców z Ukrainy w małym stopniu wpływa identyfikacja polityczna. Wprawdzie zwolennicy lewicy nieco częściej (65%) są skłonni udzielić im schronienia niż badani identyfikujący się z centrum (60%) lub prawicą (62%), są to jednak bardzo niewielkie różnice. Zdecydowanie większe zróżnicowanie można zaobserwować pomiędzy potencjalnymi elektoratami partii politycznych⁴. Co prawda, sympatycy wszystkich partii w większości skłonni są zgodzić się na przyjęcie uchodźców ze wschodniej Ukrainy, jednak bardzo różnią się poziomem aprobaty. Najrzadziej tę decyzję popierają wyborcy ugrupowania Kukiz'15 (54%), Polskiego Stronnictwa Ludowego (56%), partii Wolność oraz Prawa i Sprawiedliwości (po 59%), najczęściej – zwolennicy Partii Razem (85%) i Nowoczesnej (84%).

⁴ Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że o wskazanie partii, na którą zagłosowaliby, proszeni byli tylko ci badani, którzy zadeklarowali, że wzięliby udział w wyborach. O autoidentyfikację polityczną pytani są natomiast wszyscy, co tłumaczy rozbieżności.

Tabela 8

Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	59	36	5
Platforma Obywatelska RP (PO RP)	71	25	4
Partia Razem	85	12	3
Wolność (KORWiN)	59	36	4
Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	56	38	5
Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	66	29	5
Kukiz'15	54	43	4
Nowoczesna Ryszarda Petru	84	14	3
Inna partia	68	25	6

Dane zbiorcze z comiesięcznych badań przeprowadzonych od lipca do grudnia 2016 roku

Zarówno w przypadku pytania o ogólną postawę wobec uchodźców, jak i w konkretnych kwestiach dotyczących stosunku do przybyszów z państw Bliskiego Wschodu i Afryki oraz Ukrainy odpowiedzi badanych są podobnie zróżnicowane. Zależą od wieku, wielkości miejscowości zamieszkania, poziomu wykształcenia, dochodów *per capita* w gospodarstwie domowym oraz poglądów politycznych. Można także zauważyć istotne rozbieżności regionalne, które jednak nie dają się wpisać w standardowy podział na Polskę wschodnią i zachodnią.

Pomimo występowania podobieństw wydaje się, że kwestie uchodźców z państw Bliskiego Wschodu i Afryki oraz Ukrainy należy traktować jako w dużej mierze odrębne przypadki. Wskazuje na to fakt, że akceptacja dla przyjęcia uchodźców ze wschodniej Ukrainy jest zdecydowanie wyższa nie tylko od aprobaty dla projektu relokacji przybyszów z południa⁵, ale także od aprobaty dla ogólnie zdefiniowanego przyjmowania uchodźców. Można też

⁵ Trzeba podkreślić, że bezpośrednie porównanie akceptacji dla przyjęcia uchodźców z Ukrainy oraz Bliskiego Wschodu i Afryki nie jest możliwe ze względu na sposób sformułowania pytań. Odpowiedzi **nie dotyczą** bowiem aprobaty dla przyjmowania uchodźców z państw Bliskiego Wschodu i Afryki w ogóle, ale jedynie specyficznej sytuacji przejścia części uchodźców przybyłych do południowych krajów Unii Europejskiej.

zauważyć, że kwestia przyjęcia uchodźców została w dużej mierze zdominowana przez medialny dyskurs dotyczący migracji przez Morze Śródziemne i szlak bałkański. Potwierdza to analiza statystyczna – ogólna postawa jest w większym stopniu skorelowana z opinią na temat relokacji uchodźców w obrębie Unii Europejskiej⁶ niż z poglądem dotyczącym przyjęcia Ukraińców⁷.

Opracował
Antoni GŁOWACKI

⁶ Współczynnik r Pearsona wynosi 0,518 przy poziomie istotności 0,01.

⁷ Współczynnik r Pearsona wynosi 0,339 przy poziomie istotności 0,01.